

Before Dr. Sarojnei Saksena, J.

ਲਵ ਕੁਮਾਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸੁਨੀਤਾ ਪੁਰੀ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

93 ਦਾ FAO ਨੰ. 28/M

26 ਸਤੰਬਰ 1996

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ 1955--ਉਪਧਾਰਾ 13, 23 (2) ਅਤੇ 28— ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡਫੇ, 1908— ਆਰਡਰ 14, ਆਰ.ਆਈ. 1—ਸੁਲਾਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ ' ਪਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ— ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ—ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ —ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955- ਐੱਸ. 23 (2) ਅਤੇ 24— ਦਾ ਅੰਤਰ—ਗੱਖਿਆ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ—ਹੌਲਡ, ਕਿ ਐੱਸ. 2A ਅਤੇ 23 (2) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ- - ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਹਾ -ਸਫਾਈ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਮਿਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਸੱਚੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰੋ ਟ੍ਰਿਜ਼ਟੀਕੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਫ਼ਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 19)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ 'ਤੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਬਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਪਸੀ ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਸੁਲ੍ਹਾ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੜਾਅ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 21)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 23 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਵਸਤੂ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਕੀਮ 13 ਮਈ 1992 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ। 13 ਮਈ, 1992 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪਤੀ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੇ 13 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 25)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਨ.ਬੀ.ਐਸ.ਗੁਜਰਾਲ ।

ਸੁਦੀਪ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

(ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਸਰੋਜਨੀ ਸਕਸੈਨਾ, ਜੇ.

(1) ਪਤੀ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ 23 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿਆਗ

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਮਨੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 13 ਅਗਸਤ 1988 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਤਿਹਾਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 2 ਮਈ 1989 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

(3) ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਦਾਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਤੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਜ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੇ ਇਹ ਬੇਰਹਿਮ ਕੰਮ

ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਲਈ ਪਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। 25,000, ਪਰ ਉਹ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਬੁਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤੀ ਨੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 31 ਮਈ 1989 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ। 30 ਜਨਵਰੀ 1989 ਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੁਲ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ "ਤਲਾਕ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।"

(4) ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ 28 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਵੀ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮਈ, 1991 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 1991 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(5) ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। 13 ਮਈ, 1992 ਨੂੰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਣਾਏ, ਪਤਨੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ 23 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। *ਕਨੀਜ਼ ਫਾਤਿਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਨਈਮ ਅਸ਼ਰਫ (1)*, ਅਤੇ *ਯੂ. ਸਟੇਲਿੰਗ ਨੌਗਲਾਂਗ ਬਨਾਮ ਕਾ ਕਲੀਨ ਲਿੰਗਦੇਹ ਉਮਿਓਗ ਅਤੇ! ਹੋਰ (2)*, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ

(1) ਏਆਈਆਰ 1982 ਇਲਾਹਾਬਾਦ 450

(2) ਏਆਈਆਰ 1982 ਗੁਹਾਟੀ 83.

ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 14, ਨਿਯਮ 1, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੈਅ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸਲਈ, ਕੇਸ *ਇਕਪਾਸੜ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ* ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ , ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਪਤਨੀ

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜ਼ਿਮਨੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ 25 ਜਨਵਰੀ 1992 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 12 ਫਰਵਰੀ 1992 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 5 ਮਾਰਚ, 1992 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 25 ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 27 ਮਾਰਚ, 1992 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਲਈ ਮੁੜ-ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1992 ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1992 ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਕੀਲ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 13 ਮਈ 1992 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ 13 ਮਈ, 1992 ਨੂੰ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਕੇਵਲ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਰੀਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ 13 ਮਈ, 1992 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਮੁੱਕ ਗਈ।

(8) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ 126 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਚੱਲੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਇਸ ਲਈ: ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕੇਸ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਡਾਕੀਏ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ 23 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕਲਰਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਨੇ 23 ਜੁਲਾਈ 1992 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 11 ਜਨਵਰੀ 1993 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ 1994 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(9) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਆਚਰਣ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ; ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਧਨੋਲਾ ਤਹਿਸੀਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਬਦਨਾਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ।

(10) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਤੁਰੰਤ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਵਕੀਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਤੀ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਫਰਮਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(11) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਆਰਡਰ 14, ਨਿਯਮ 1, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(12) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਲੀਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇਸ/ਅਪੀਲ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸੁਮਰਤੀ ਦਤਵੀ ਬਨਾਮ ਜਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (3), ਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਲਾਈ (4), ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (5), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(13) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ ਉਸੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਖੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਪਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ।

(14) ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ/ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਬਦਲਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23(2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 1 ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

(1)) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਹਰ

- (3) 1985 (1) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 84.
- (4) 1981 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 126.
- (5) 1980 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 240.

ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ii), ਧਾਰਾ (iii), ਧਾਰਾ (iv), ਧਾਰਾ (v), ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (vii)।

(24) ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ ਪੈਡੋਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ। — ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਇਹ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।"

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੈਡੋਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ/ ਉਸ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਧਿਰ ਦੇ ਸਹੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਿੱਤੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

(15)23(2) ਅਤੇ 24 ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ / ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੀਮਤਾਬੱਧ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਤਨ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਰਹੇ ਹਨ

ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਲੈਕਸਟੋਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤਰੀਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ "ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ, ਸੰਦਰਭ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ, ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਹਨ। ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ. (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਬਲੈਕਸਟੋਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਾਲੀਅਮ IP-59 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਆਤਮਾਰਾਮ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸਮਾਘ ਪੁਨੀਆ (6)।

(16) ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ. "ਵਿਆਖਿਆ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਕੋਈ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਟੈਕਸਟ ਟੈਕਸਟਚਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਰੰਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਦੋਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਟਲ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" (ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਪਰਲੈਸ ਜਨਰਲ ਫਾਈਨਾਂਸ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ (7)।

(17) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਮਕੈਨੀਕਲ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ! ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਪਚਾਰੀ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ. "ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਹੈ

ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕੁੰਜੀ ਦੇਹਾ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਸਾਈਟ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਦੇਹੀ ਹੈ”
(ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜੀ (8)।

(18) ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਗਾੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਖਤ-ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ,

ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਫਿਲਿਪ ਟਿਆਗੋ ਡੇ। ਗਾਮਾ (9)।

(6) ਏਆਈਆਰ 1988 ਐਸਸੀ 2031।

(7) ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 1023

(8) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 965

(9) ਏਆਈਆਰ 1990 ਐਸਸੀ 981.

(19) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣੇ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ; ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਾਲਮੇਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਜੱਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਸੱਚੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਫੁਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ.

(20) ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੂਜਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੋਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਲਈ, ਨਤੀਜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ

ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਸ਼ਿਮੋਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ/ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ।

(21) ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ 'ਤੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਲਈ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ। ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੜਾਅ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(22) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 23 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 24 ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹਨ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਵਸਤੂ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਕੀਮ 13 ਮਈ, 1992 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(23) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (10) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਾਰ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 'ਪਟੀਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(24) ਕਲਾਵਤੀ ਨਰਭੈਰਨ ਫੰਚਲ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲਦਾਸ ਪੁੰਜਲਾਲ ਪੰਚਾਲ (11) ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

- (10) (1987) IHLR 237.
- (11) 1984 HLR 40.

ਗੁਜਰਾਫੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਾ-ਸਫਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੁਲਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਓਂ. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(25) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਈ 3, 1992 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ 13 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਗਰਮ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡੀਡ ਕੀਤਾ: ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ।

(26) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਅਰਨਰਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਸੀ. ਜੇ.

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਦ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1994 ਦਾ CWP 13271

30 ਅਕਤੂਬਰ 1996

ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਪੋਰਟਸਮੈਨ ਰੂਲਜ਼, 1988— ਆਰ.ਐਲ. 2(d)(b)(ii) 1— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 16— ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ— 'ਖਿਡਾਰੀ' ਨੂੰ ਵਰਜਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਜਾਂ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ - 'ਖਿਡਾਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ - 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਗਠਜੋੜ ਹਨ- ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟੀਮ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਜਾਂ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ